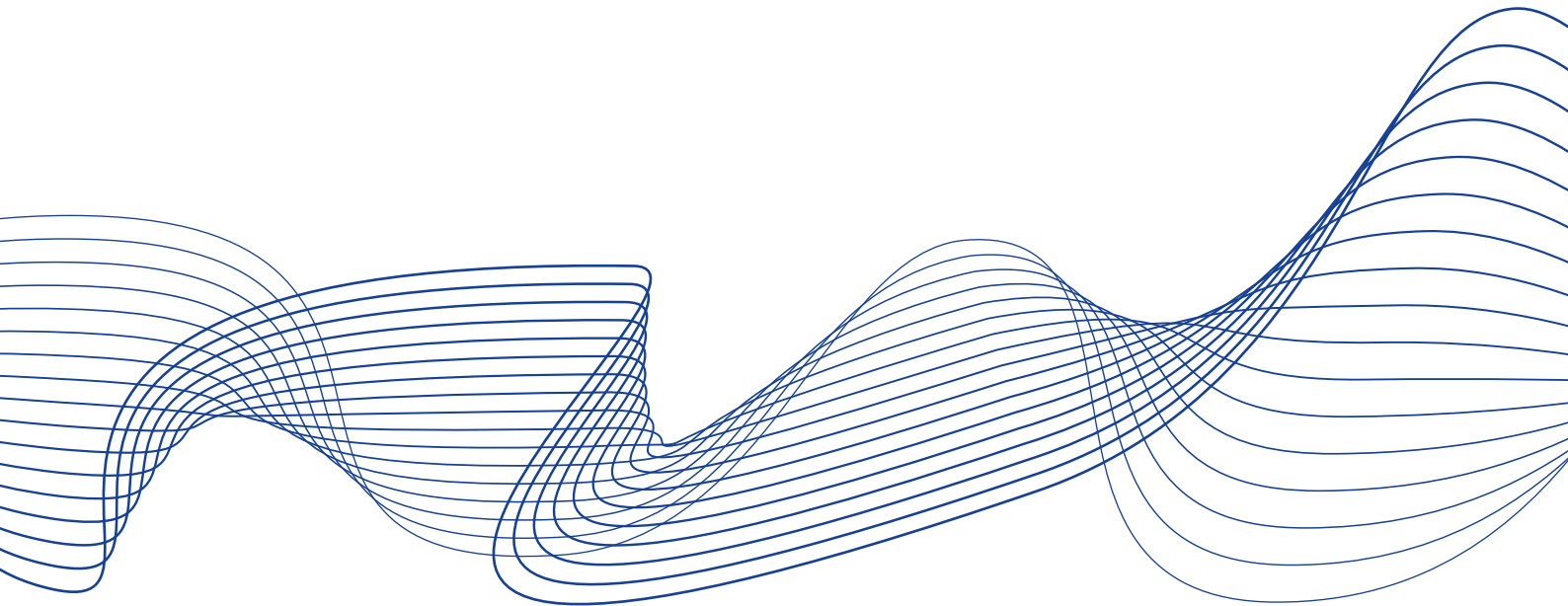

Výroční zpráva
2014

ESRB

Evropská rada pro systémová rizika

Evropský systém finančního dohledu

Obsah

Předmluva	3
Shrnutí	4

Úvod

*Mario Draghi
předseda
Evropské rady pro
systémová rizika*

Toto je čtvrtá výroční zpráva Evropské rady pro systémová rizika (ESRB) za období od 1. dubna 2014 do 31. března 2015. Se vstupem nových právních předpisů EU v oblasti bankovníctví (CRD IV / CRR) v platnost je to také první období, v němž měly orgány makrobezpečnostního dohledu možnost použít v Evropské unii makrobezpečnostní nástroje podle vlastního uvážení. ESRB sehrála jednu z klíčových úloh tím, že doporučila, aby byly ustaveny vnitrostátní orgány s jednoznačným a úplným mandátem a aby tyto orgány vypracovaly strategie k přípravě opatření, kdykoli to bude třeba. Byla tak završena první etapa vytvoření makrobezpečnostních politik v Evropě. Tyto právní předpisy zatím nepřijalo jen několik členských států a rád bych je naléhavě vyzval, aby na doporučení ESRB navázaly.

Tato výroční zpráva nabízí první institucionální přehled zhruba 90 opatření, která členské státy přijaly a ve sledovaném období oznámily ESRB. Jedna polovina z těchto opatření jsou spíše procedurální povahy, zatímco druhá sestává z plnohodnotných opatření, která se preventivně zabývají slabiny. ESRB poskytla orgánům fórum k vzájemné výměně počátečních zkušeností se zaváděním makrobezpečnostních politik. Souběžně bylo ECB umožněno tato vnitrostátní opatření doplňovat a vytvářet tak rámec, který by měl pomoci zabránit upřednostňování nečinnosti.

Řešení slabin v bankovním sektoru však nestačí, zejména v době, kdy náročné podmínky vytvářejí společné slabiny napříč segmenty finančních trhů a orgány hodlají vytvořit unii kapitálových trhů. Podařilo se lépe rozpoznávat rizika náklady na úrovni celého finančního systému v situaci rychle se rozmáhajícího sektoru stínového bankovníctví. Současně je třeba se ještě zabývat složitými strukturálními problémy, které v posledních letech poznamenaly finanční krizi – jejich globální charakter znamená, že bude nezbytné je řešit ve střednědobém horizontu: jedná se např. o pobídky vytvářené stávající regulatorní úpravou svrchovaných expozic, kterým ESCB věnovala zvláštní zprávu.

Závěrem bych rád vřele poděkoval profesorům Martinu Hellwigovi, André Sapirovi a Marku Paganovi i ostatním členům Poradního vědeckého výboru za jejich podporu ESRB během posledních čtyř let. Jejich mandát skončil v březnu 2015.

Frankfurt nad Mohanem, červenec 2015

A handwritten signature of Mario Draghi in blue ink. The signature is written in a cursive, flowing style and reads "Mario Draghi".

Mario Draghi
předseda ESRB

Shrnutí

V období zachyceném v této výroční zprávě se po dlouhém období krize projeví první náznaky návratu hospodářské aktivity v Evropě k obvyklému vývoji. Oslabení ekonomiky, delší období nízké inflace a z toho vyplývající nízká úroveň úrokových sazeb však nepříznivě ovlivnily makrofinanční prostředí a vystavily všechny sektory finančních trhů novým výzvám. Zejména udržitelnost stávající úrovně cen aktiv stále více závisí na silnějším hospodářském oživení a honba za výnosem nadále vystavuje investory riziku přecenění na globálních finančních trzích. Události v Řecku oživily rizika související s udržitelností veřejných financí, i když náznaky nárůstu tržních cen byly ve sledovaném období slabé. Celkovou nejistotu posílilo napětí spojené s konfliktem na Ukrajině. Vystaly také určité nové obavy související s vnímanou nedostatečnou mírou likvidity na trhu v některých segmentech finančních trhů, a to v prostředí několika epizod nadměrné krátkodobé volatility. Vlivy prostředí nízkých úrokových sazeb na finanční stabilitu je třeba pečlivě sledovat, aby makrobezpečnostní politika nebo finanční regulace mohly rychle reagovat s cílem zajistit finanční stabilitu.

Na druhé, kladné straně bylo dosaženo také důležitých výsledků. Přezkum kvality aktiv a komplexní hodnocení významných bank v eurozóně i zátěžové testy EBA v celé Evropské unii, na nichž se ESRB podílela s velmi nepříznivým scénářem, vytvořily prostor pro silnější a odolnější bankovní sektor a vedly tak ke zlepšení tržního ocenění prováděného bankami. Zátěžový test EIOPA, rovněž založený na nepříznivém scénáři připraveném ESRB, ukázal na strukturální slabiny v pojišťovnictví, které byly dříve překryty standardy Solventnost I, a otevřel tak cestu pro další opatření EIOPA, které doprovázelo vstup režimu Solventnost II v platnost. Provádění právních předpisů EMIR rovněž vytváří základ pro vstup účtovacích závazků v platnost. Na tomto se ESRB podílela formou stanovisek pro Evropský orgán pro cenné papíry a trhy.

Byly zjištěny další strukturální problémy, jako jsou nízká ziskovost bank, pojišťoven i penzijních a investičních fondů za stávajících tržních podmínek, provádění nových požadavků způsobilosti pro banky (a výhledově pro další subjekty finančních trhů, např. pojišťovny a centrální protistrany) a širší systémový dopad rizik postupu v bankovním sektoru i mimo něj. Zvláštní pozornost byla věnována také regulatorní úpravě svrchovaných expozic, na níž ESRB pracovala poslední tři roky. Cílem analýzy ESRB bylo: i) vytvořit zdůvodněný katalog ustanovení, která nabízejí zvýhodněné nakládání se svrchovanými expozicemi v bankovních a pojišťovacích právních předpisech v globálním měřítku i na úrovni EU, ii) shromáždit o těchto expozicích podklady a pokusit se identifikovat spouštěcí mechanismy tržního jednání a iii) analyzovat varianty opatření z velmi širokého souboru možných střednědobých intervencí, s uvedením výhod a nevýhod jednotlivých variant. ESRB tuto činnost provedla s cílem přispět ke strukturálnějšímu řešení negativní zpětné vazby mezi stavem veřejných financí a zdravím bankovním a pojišťovnictvím, což bylo v kontextu finanční krize během posledních let velmi obtížné a složité. Je zásadní, aby při řešení tohoto problému ve střednědobém až dlouhodobém horizontu byly reformy prováděny důvěryhodně a účinně.

Zvláštní pozornost byla v tomto období věnována analýze, jak členské státy EU poprvé použily nové makrobezpečnostní nástroje obsažené v právních předpisech EU. Jedna země (Švédsko) již zavedla proticyklický kapitálový polštář, další země (Belgie) využila tzv. ustanovení o flexibilitě obsažené v článku 458 a tak zpřísnila rizikové váhy u určitých nemovitostních expozic. Toto opatření

vyžadovalo stanovisko ESRB. Několik členských států EU bylo zvláště aktivních a použilo kombinaci různých nástrojů. Je potřeba se také dále zabývat koordinací mezi makrobezpečnostními orgány, zvážit rovněž přeshraniční dopad jejich opatření a vzájemnost makrobezpečnostních opatření, aby nedocházelo k regulatorní arbitráži a byly zachovány rovné podmínky. Bylo dosaženo pokroku v makrobezpečnostních nástrojích ve dvou oblastech: i) určení společného souboru pravidel a ukazatelů pro nastavení proticyklické kapitálové rezervy (včetně formálního doporučení ESRB pověřeným orgánům) a ii) použití makrobezpečnostních doplňků k pákovému poměru – k tomu byla do Příručky ESRB zveřejněné v roce 2014 doplněna nová kapitola.

Pokud jde o hodnocení provádění dřívějších doporučení ESRB, celkový výsledek je nadále příznivý. Jak již bylo uvedeno, doporučení o makrobezpečnostním mandátu (ESRB/2011/3) a o střednědobých cílech a nástrojích makrobezpečnostní politiky (ESRB/2013/1) byla ve velkém rozsahu přijata, což se nyní odráží v provádění těchto politik. Úspěšná realizace doporučení ESRB o poskytování úvěrů v cizích měnách (ESRB/2011/1) pomohla zemím zmírnit potenciálně masivní dopad náhlé aprece švýcarského franku v lednu 2015. Z velké míry bylo provedeno doporučení ESRB o financování v amerických dolarech (ESRB/2011/2), s výhradou dohodnutých kritérií proporcionality.

Prostřednictvím statutárního postupu, který umožňuje zainteresovaným stranám předkládat jejich kandidatury, byl také jmenován nový Poradní vědecký výbor ESRB (ASC). Novým předsedou ASC je profesor Philipp Lane z Trinity College Dublin. Funkci dvou místopředsedů zastává profesor Marco Pagano z Neapolské univerzity Federika II. a profesor Javier Suarez z Centra pro měnová a finanční studia (CEMFI) v Madridu.

© **Evropská rada pro systémová rizika, 2015**

Adresa 60640 Frankfurt am Main, Německo
Telefon +49 69 1344 0
Internetové stránky www.esrb.europa.eu

Všechna práva vyhrazena. Reprodukce pro vzdělávací a nekomerční účely je povolena za předpokladu, že je uveden zdroj.

Uzávěrka údajů pro tuto zprávu proběhla 26. června 2015. Překlad Výroční zprávy ESRB za rok 2014 do češtiny obsahuje předmluvu a shrnutí. Další informace lze získat z úplného znění v angličtině, které je k dispozici na internetových stránkách ESRB (<http://www.esrb.europa.eu>).

ISSN 1977-5121 (online)
ISBN 978-92-899-1920-3 (online)
DOI 10.2866/47799 (online)
Katalogové číslo EU: DT-AB-15-001-CS-N (online)